

VIII. mezinárodní symposium stolních hroznů: Aktuální trendy a novinky

Mezinárodní význam stolních hroznů jako produktu ovocnářství. Ekonomická hodnota všech hroznů vyprodukovaných po celém světě, tj. stolních a moštových hroznů, přesahuje hodnotu vypěstovaných jablek, vodních melounů, banánů a pomerančů. Stolní hrozny tvoří asi 45 % všech vypěstovaných hroznů, z čehož je 37 % určeno k přímé konzumaci a 8 % k sušení. Poměr mezi čerstvými hrozny, které jsou určeny k sušení, a rozinkami je přibližně 4 : 1.

Mezinárodní symposia o stolních hroznech: 26 let setkání.

Itálie hostila osmé mezinárodní symposium stolních hroznů, které je považováno za hlavní vědecké a technické setkání v tomto oboru. Koná se každé tři roky a probíhá vždy v jedné ze zemí nejvíce zapojených do produkce, využití a obchodování s tímto ovocným produktem, který se v současné době dotýká více než 50 zemí světa.

První vědecko-technické setkání tohoto druhu se konalo v srpnu 1991 v Itá-

lii a uskutečnilo se v regionech Apulie a Sicílie, které v tomto odvětví ve výrobě a výzkumu vždy vynikaly. Následující setkání se uskutečnila v Kalifornii (Anaheim, červen 1994), v Jižní Africe (Kapské Město, listopad 1997), v Chile (La Serena, listopad 2000), opět v Jižní Africe (Západní Somerset, listopad 2007) a v Austrálii (Mildura, listopad 2014).

VIII. International Table grape Symposium (8th ITGS). Hlavními cíli osmého ročníku byly obnova a rozšíření původní italské tradice. Prezentace symposia pro-

běhly opět v regionech Apulie a Sicílie, a to v období od 1. do 7. října 2017.

Účastníci konference z 18 zemí celého světa podali celkem 90 žádostí o ústní nebo posterovou prezentaci. Témata navrhované komunikace byla zaměřena především na inovativní kultivační techniky a následně na genetické zdroje, management po sklizni, biologickou aktivitu, ochranu proti chorobám a fytofágům, aspekty ekonomiky a trhu stolních hroznů.

Symposium využívá mezinárodního vědeckého výboru, složeného z vědců vý-

Obr. 1: Odrůda Funny Fingers

Obr. 2: Odrůda Cotton Candy

Obr. 3: Odrůda Itumfifteen

Obr. 4: Odrůda Fiammetta

zkumných ústavů z 13 zemí, a to z: Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kalifornie, Číny, Jižní Afriky, Chile, Íránu, Itálie, Portugalska, Turecka a Španělska.

Globální genetické zlepšení. Navzdory různorodosti vinařských zdrojů a vysokým nákladům na získávání a vyhodnocování nových genotypů jsou vyhledávání genetických zdrojů a inovace odrůd stolních hroznů vždy aktivní a nezbytné pro podporu tohoto oboru. Hlavní kritéria výběru zahrnují vysokou a stálou produktivitu, toleranci anebo rezistenci vůči onemocněním a fytofágům, toleranci na abiotický stres (zejména vodu a teplo) a na fyziologickou patologii, dále estetickou přitažlivost hroznů a bobulí, konzistenci dužniny, bezsemennost, požadovanou chuť, vůni a nutriční vlastnosti a dobrou odolnost vůči manipulaci při přepravě a skladování.

Genetická variabilita druhů je v oblastech původu znatelně širší. Pro révu vinnou střední Asie, Blízkého východu a Kavkazu je charakteristická bohatá a složitá rozmanitost genotypů stolních hroznů s jedinečnou chutí. Toto genetické dědictví je důležité jak pro biologické aspekty, tak pro hospodářský potenciál a v dnešní době je ve fázi opouštění kultivace místních genotypů ve prospěch těch nejznámějších mezinárodních. Během symposia byly prezentovány výsledky výzkumu genobanky stolních odrůd *V. vinifera* v oblastech původu, které by mohly být zajímavé i z pohledu mezinárodního trhu.

Byly zveřejněny výsledky výzkumu v Arkansasu (USA), kde se pracuje na genetickém zlepšení stolních hroznů, zaměřeném na výběry vhodné pro místní trh. Zvláštní klimatické podmínky (roční srážky 1 100 mm, letní teploty 35 °C a zimní teploty -15 °C) předurčují révu k napadení fytofágy a kryptogamickým onemocněním, jako je černá hniloba, padlí révy, plíseň révy a antraknóza révy. Některé genotypy byly také použity v programech genetického zlepšování v Kalifornii (International Fruit Genetics, IFG). Hybridizační programy zahrnovaly druhy *V. vinifera* a *V. labrusca* a bylo získáno 9 odrůd: Venus, Reliance (Spolehlivost), Mars, Jupiter, Neptune, Faith (Víra), Hope (Naděje), Joy (Radost) a Gratitude (Vděčnost).

Některé genotypy, jako je A-2932, se zdají být slibné, pokud jde o křupavost, chuť a odolnost vůči praskání bobulí. Spolupráce s IFG vytvořila odrůdy Cotton Candy, Candy Hearts, Candy Crunch a Candy Dreams, které mají velký dopad na americký trh.

V Číně, což je přední světový pěstitel stolních hroznů, se programy genetického zlepšování – prováděné od 80. let dvacátého století – zaměřovaly na získání bezsemenných odrůd, triploidů nebo tetraploidů, odolných proti chorobám, s velmi velkými bobulemi. Do praxe byly zavedeny tři triploidní genotypy (Wuhezaohong, Champion Seedless a Moonlight Seedless) a čtyři tetraploidy: Springlight, Honeylight, Sapphirelight a Peaklight.

Program genetického zlepšování stolních hroznů spuštěný v Chile v roce 1986 Institutem Investigation Agropecuaria (INIA) měl za cíl výběr genotypů, které splňují potřeby místních produktů, a to především dobrou skladovatelnost po dobu nejméně 45 dnů od sklizně, protože chilské hrozny se převážně vyvážejí do zámoří.

Brazílie patří mezi země, které v posledních patnácti letech významně zvýšily produkční potenciál stolních hroznů (+150 %). Hlavní pěstitelskou oblastí na severovýchodě je údolí São Francisco. Nachází se zde genobanka Embrapa. Byla založena v roce 1965 a obsahuje 268 genotypů révy vinné, z nichž je 54 % vhodných pro pěstování hroznů k přímé spotřebě a sušení.

Ve Španělsku je pěstování stolních odrůd rozšířené obzvláště ve Valencii. Tradiční místní odrůdy se semeny byly v průběhu času nahrazeny mezinárodními bezsemennými genotypy. Od roku 2013 rozšiřoval 16 nových genotypů program genetického zlepšování, který rozběhly Instituto Murciano de Investigación y Desarrollo Agrario y Alimentario (IMIDA) a Investigación y Tecnología de Uva de Mesa (ITUM): 8 bílých odrůd, 6 růžových a 2 červené odrůdy, které se v současné době pěstují na více než 600 hektarech, což odpovídá 10 % plochy stolních odrůd révy vinné v regionu. Nový program zaměřený na získání odrůd rezistentních vůči chorobám, počínaje hybridizací Felicia × Gf.Ga-52-42, vedl k registraci Itumfifteen, bezsemenné odrůdy tolerantní k padlí révy. Dále vzniklo dalších 23 odolných hybridů se semeny s vynikajícími produkčními a kvalitativními vlastnostmi, ty se ale doposud nerozšířily.

V Itálii nedávno patentovali a zapsali do národního registru odrůd révy vinné tři nové bezsemenné odrůdy: Luisa (rané zrání, zlatavá barva, lehká muškátová vůně, vynikající skladovatelnost jak na rostlině, tak i po sklizni), Apulia Rose (pozdní, červenofialová) a Fiammetta (střední zrání, červená jako odrůda Kardinál, křupavá dužnina, dosahuje 17 °NM).

Veškeré materiály ze symposia jsou shromažďovány v knize rozšířených abstraktů (Book of Extended Abstracts). Prezentace účastníků jsou k dispozici na oficiálních stránkách: <http://www.8itgs2017.it> ■